

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 37. europaudvalgsmøde

Dato: onsdag den 25. maj 2022

Tidspunkt: Kl. 12.30

Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Rasmus Nordqvist (SF), Anne Sophie Callesen (RV), Kim Valentin (V) og Jens Rohde (UFG).

Desuden deltog: Klima-, energi- og forsyningsminister Dan Jørgensen, transportminister Trine Bramsen og uddannelses- og forskningsminister Jesper Petersen.

Henrik Møller fungerede som formand under punkt 10-14.

L Punkt 1. Udvalgets videre behandling af forslag til direktiv om virksomhedernes due diligence i forbindelse med bæredygtighed

KOM (2022) 0071 – Bilag 5 (udtalelse fra Erhvervsudvalget)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 2. Afvikling af udvalgsmøder i juli 2022

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 3. Meddelelser fra formanden

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Punkt 4. Rådsmøde nr. 3876 (udenrigsanliggender – handel) den 3. juni 2022

EUU alm. del (20211) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Jeg forelægger alle sager til orientering på vegne af udenrigsministeren.

1. WTO's 12. ministerkonference (MC12)

– *Politisk drøftelse*

KOM (2021) 0672

Rådsmøde 3876 – Bilag 1 (samlenotat side 2 samt notat om forslag i WTO om intellektuelle ejendomsrettigheder og COVID-19 vacciner)

EUU alm. del (20072) – Bilag 321 (udvalgsmødereferat side 1096, spm. vedr. Doha-udviklingsrunden forelagt til FO 13/6-08)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Konferencen afholdes den 12.-15. juni 2022 i Geneve.

Det er væsentligt for WTO's fortsatte troværdighed, at konferencen bliver en succes. Desværre er der stor usikkerhed om, hvorvidt MC12 kan levere resultater. Forhandlingssituationen var i forvejen vanskelig, og Ruslands invasion af Ukraine gør det ikke nemmere. Der er dog også enkelte lyspunkter.

Størst har fremgangen været i forhandlingerne om WTO's bidrag til håndtering af covid-19-pandemien – et emne, udvalget løbende er blevet orienteret om. Et kompromisforslag om intellektuelle ejendomsrettigheder og covid-19-vacciner – som oprindeligt blev udarbejdet af EU, USA, Indien og Sydafrika og nu drøftes af hele WTO's medlemskreds – har givet momentum til forhandlingerne. Danmark og EU støtter forslaget, men lægger samtidig vægt på, at det ikke kan stå alene og skal indgå i bredere pakke om handel og sundhed. For yderligere detaljer vil jeg henvise til det orienterende notat, Udenrigsministeriet har oversendt til udvalget sidste uge.

Indgåelse af en aftale om miljøskadelige fiskerisubsidier er en anden central prioritet for MC12. Forhandlingerne har dog ikke bevæget sig meget i 2022. Fra EU's side bliver der arbejdet for at få gang i processen igen, men det ser svært ud. Regeringen støtter bestræbelserne på at genfinde momentum og nå frem til en aftale, for hvis ikke det lykkes i år, er det usikkert, hvornår det kan lade sig gøre, og det kan have negative konsekvenser for miljøet i verdenshavene. En aftale vil også have stor systemisk betydning og vise, at WTO kan levere vigtige multilaterale resultater.

Et tredje vigtigt forhandlingsspor handler om reform af WTO's regelsæt for at gøre organisationen mere tidssvarende og styrke dens funktionsmåde. Ambitionerne for MC12 er beherskede, bl.a. som følge af et fortsat begrænset amerikansk engagement. Fokus er primært på at få sat retning og struktur for det fremtidige arbejde, så dette kan sættes i gang, og der forhåbentlig kan vedtages egentlige reformer i forbindelse med den næste ministerkonference.

Landbrug vil som på tidligere ministerkonferencer også blive et vigtigt emne på MC12, og herunder ikke mindst fødevarerforsyningsikkerhed i lyset af krigen i Ukraine. Især drøftes emner som eksportrestriktioner, transparens og offentlige fødevarerindkøbsprogrammer.

EU arbejder for åbne forsyningskæder for føde- og landbrugsvarer som fundament for sikring af global fødevarerforsyningsikkerhed. Bl.a. har EU sammen med Storbritannien, USA og andre WTO-medlemmer udsendt en erklæring forud for MC12, hvor man forpligter sig til at afstå fra handelsrestriktive tiltag på fødevarer og centrale input til fødevarerproduktion. Denne linje støtter regeringen naturligvis helhjertet.

Sidst, men ikke mindst, er der den grønne dagsorden i WTO. Regeringen ønsker en generel opprioritering af WTO's arbejde med handel og miljø/klima, men det er fortsat usikkert, i hvilket omfang det vil blive behandlet på MC12. Så meget desto mere positivt er det, at EU og en række andre WTO-medlemmer vedtog tre grønne erklæringer i december 2021. Erklæringerne lægger grunden for, at der kan indledes egentlige forhandlinger i de kommende år, bl.a. om grøn handelsliberalisering og reform af subsidier til fossile brændstoffer. En aftale om begrænsning af miljøskadelige fiskerisubsidier, som jeg nævnte før, vil også være et vigtigt bevis på, at WTO kan adressere bæredygtighedsudfordringer.

Rasmus Nordqvist (SF): Jeg har brugt en del energi på TRIPS-waiveren i forhold til covid-19-vaccinerne. Det er godt, at man endelig har fundet en løsning med Indien og Sydafrika, efter EU i alt for lang tid ikke har reageret. Notatet antyder dog stadig væk usikkerhed om, hvordan kompromiset vil ende. Jeg opfordrer regeringen til i den grad at bakke op om de lande, der står med udfordringen, og som i sin tid bad om TRIPS-waiveren. Hvorfor har man ignoreret deres ønske om en TRIPS-waiver i så lang tid, med de konsekvenser det har haft? Bør vi ikke prioritere at imødekomme disse udfordringer i stedet for at favorisere nogle få medicinalindustriinteresser, som man tidligere har gjort fra EU's side?

Kim Valentin (V): Jeg vil forsøge at holde mig til det, jeg forventer er ministerens kerneområde, ellers vil jeg stille skriftlige spørgsmål senere. Jeg vil gerne have mere information om de miljøskadelige fiskerisubsidier. Hvordan vil det påvirke dansk fiskeri? Selvfølgelig skal vi hindre overfiskeri, og at man f.eks. bruger metoder, som ødelægger miljøet. Det er dansk fiskeri generelt med på, hvis det foregår på en level playing field. Hvordan sikrer vi, at reglerne håndhæves ensartet alle steder, så det ikke kun rammer dansk fiskeri?

Hvordan forhindrer vi, at russiske landbrugsvarer kommer ind i fødevarerprogrammer som f.eks. World Food Programme (WFP)?

Hvordan har Kina det med CO₂-grænsetilpasningsmekanismen (CBAM) i Fit for 55?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Til Kim Valentin: Ved hjælp af CBAM vil EU sørge for, at der kan lægges told på varer, der kan produceres billigere i andre dele af verden, hvor man ikke har samme miljøstandarder som i Europa. Der er i første omgang primært fokus på meget energiintensive processer, f.eks. cement, stål og gødning. Jeg tror, at det er rimeligt at sige, at Kina er forholdsvis skeptiske over for det, og de betragter det som et indgreb rettet imod dem. Det samme gør de fleste lande, for hvem det vil betyde ret store konsekvenser for deres evne til at eksportere til os. Grunden til, at Danmark støtter det, er, at der formentlig vil opstå læka-

ge, i takt med at vi udfaser gratisvoterne, som har haft til formål at hindre den lækage. Det er vi selvfølgelig meget optaget af at undgå.

Hvad angår fiskerisubsidier, forventer vi ikke, at det påvirker dansk fiskeri negativt. Det handler netop om, at vi skal sikre, at subsidier ikke bidrager til ulovlig, urapporteret og ureguleret fiskeri eller til overkapacitet og overfiskeri. Det bedriver vi ikke i Danmark, så vi er ikke så bekymrede for det. Tværtimod er vi faktisk meget optaget af, at der kommer et større fokus på det internationalt. Med hensyn til efterlevelse er en del af WTO's opgaveportefølje at overvåge efterlevelse af det gældende regelsæt og netop sikre level playing field.

Indtil videre har EU ikke indført sanktioner for russisk hvede, som er det mest interessante spørgsmål her i forhold til den russiske fødevarerproduktion, fordi det ville få den ganske store globale fødevarerforsyningskrise til at accelerere. Nedgangen i produktionen på grund af krisen har allerede store konsekvenser mange steder, og det kan få endnu større konsekvenser. Om det ændrer sig, er selvfølgelig for tidligt at sige. Det er i øvrigt også et af de spørgsmål, hvor vi helst ikke vil gå for langt ned i detaljer om, hvad der foregår ved forhandlingsbordet i EU. Der er en parallel til energiområdet, fordi vi helst ikke viser Vladimir Putin vores hånd i forhold til de drøftelser.

Til Rasmus Nordqvist: Vi kan bekræfte, at man er tæt på at have fundet et kompromis i forhandlingerne mellem EU, USA, Indien og Sydafrika om TRIPS-waiveren, men det er for tidligt at sige, om det får fuld opbakning. Der skulle også være sendt et orienterende notat om det.

Rasmus Nordqvist (SF): Jeg spørger netop ind på baggrund af notatet. Der står, at man ikke har godkendelse fra USA, Indien og Sydafrika på nuværende tidspunkt. Hvis der er endelig godkendelse fra de lande, er det ret sandsynligt, at det også bliver stemt igennem af de andre, da EU og USA som de eneste har stået meget hårdt på, at det ikke skulle ske. Men langt over 100 lande bakkede op om det oprindelige forslag fra Sydafrika og Indien. Hvis man ikke har svaret på det endnu, vil jeg gerne bede om et opdateret notat, når Udenrigsministeriet har svaret.

Kim Valentin (V): Min opfattelse er, at man i fiskeriforhandlinger netop bruger antallet af fisk i havet som argumenter for at fordele fisk. Jeg hører ministeren sige, at WTO-aftalen ikke vil blive brugt af EU i de kommende forhandlinger om det. Er det rigtigt forstået?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Til Kim Valentin: Det sagde jeg ikke, men jeg forstod heller ikke spørgsmålet på den måde. Jeg forsøgte at svare på spørgsmålet om, hvorvidt det vil kunne påvirke danske fiskere negativt. Det vil tværtom påvirke dem positivt, fordi det vil være med til at skabe en mere level playing field. Det påvirker ikke danske fiskere, al den stund at danske fiskere generelt set ikke udøver overfiskeri og ureguleret fiskeri. Hvis de gør, er det regelbrydere, som man skal tage sig af via de muligheder, man har. Helt overordnet politisk er det selvfølgelig også ud fra et bæredygtighedshensyn – det er faktisk det primære argument – rigtig fornuftigt at få ryddet op i det. Det er lidt svært at se på, at der nogle steder i verden ikke er nok mad. Der er praksisser, som vi er imod, og som ovenikøbet er subsidierede. Det går selvfølgelig ikke.

Til Rasmus Nordqvist: Vores vurdering er, at man er tæt på et kompromis blandt den lille gruppe af lande. Men vi ved ikke, om det også kan bredes ud. Danmark arbejder for, at der kan komme nye adgange til vacciner, og vi opdaterer selvfølgelig den viden, så snart den er til rådighed.

2. EU's handelsrelationer til USA

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3876 – Bilag 1 (sammenotat side 6)

EUU alm. del (20211) – Bilag 188 (udvalgsmødereferat side 981, senest behandlet i EEU 12/5-21)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Som udvalget tidligere er blevet orienteret om, er der nyt momentum i det handelspolitiske samarbejde over Atlanten. De langvarige handelspolitiske tvister, bl.a. om Airbus- og Boeing-sagerne, er skudt til hjørne, og der er nedsat et nyt fælles handels- og teknologiråd (TTC).

Netop TTC forventes at stå i centrum for handelsministrenes drøftelse. Rådet blev nedsat sidste år som et forum for strategisk dialog og koordination mellem EU og USA om global handel, værdikæder, teknologisk udvikling og fælles standarder baseret på fælles demokratiske værdier.

TTC holdt sit andet møde den 15.-16. maj 2022 i Paris. På rådsmødet vil ledende kommissionsnæstformand Valdis Dombrovskis – der sammen med Margrethe Vestager repræsenterer EU i TTC – redegøre for Parismødet og de konkrete resultater.

Også på dette område spiller Ruslands aggression mod Ukraine ind. Udviklingen siden 24. februar 2022 har bragt EU og USA tættere sammen og styrket vores samarbejde, også på det handelspolitiske område. Teknisk arbejde i TTC har bidraget stærkt til, at EU og USA effektivt har kunnet koordinere deres sanktioner mod Rusland, bl.a. inden for eksportkontrol. Det er meget positivt og har regeringens fulde støtte. Vi ønsker at bidrage til, at TTC også fremadrettet kan levere konkrete resultater, der kan styrke og videreudvikle det økonomiske samarbejde og strategiske partnerskab med USA.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. EU's handelsrelationer til Kina

– *Politisk drøftelse*

JOIN (2019) 0005

Rådsmøde 3876 – Bilag 1 (samlenotat side 8)

EUU alm. del (20201) – Bilag 334 (udvalgsmødereferat side 132, senest behandlet i EUU 5/11-20)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Fokus ventes at være på at fastlægge EU's linje til et planlagt højniveaumøde med Kina i juni 2022 om handels- og økonomiske spørgsmål.

Fra EU's side vil mødet være en lejlighed til at fortsætte arbejdet for mere balance og gensidighed i handelsrelationerne til Kina, herunder lægge pres på Kina for at løfte sine restriktive foranstaltninger mod litauisk eksport som reaktion på navngivningen af Taiwans handelskontor i Vilnius. Det er uacceptabelt, at Kina på denne måde lægger pres på en EU-medlemsstat, og regeringen er meget tilfreds med, at EU på det bilaterale topmøde med Kina den 1. april 2022 sendte et klart signal om, at et samlet EU ikke accepterer Kinas behandling af Litauen. På mødet med Kina om handels- og økonomiske spørgsmål i juni vil EU gentage dette budskab.

Desuden skal der arbejdes for lempelse af de strikse kinesiske covid-19-restriktioner. Kina er et vigtigt marked for mange danske og europæiske virksomheder – og i mange tilfælde afgørende for virksomhedernes globale resultater og konkurrenceevne. Men en ny undersøgelse fra den danske ambassade i Beijing viser, at danske virksomheders tillid til det kinesiske marked har lidt et knæk i de senere måneder. Især nedlukningen af Shanghai som led i Kinas håndtering af covid-19 har skabt store udfordringer i virksomhedernes forsyningskæder, hvilket betyder, at virksomhederne nedjusterer deres forventninger til det kinesiske marked.

Den handelspolitiske indsats over for Kina kan ikke ses uafhængigt af EU's bredere forhold til Kina, som i stigende omfang er anspændt, og som er kommet under yderligere pres på grund af Kinas manglende fordømmelse af Ruslands angreb på Ukraine. Regeringen er i den sammenhæng meget tilfreds med, at Kommissionsformand Ursula von der Leyen på det bilaterale topmøde med Kina den 1. april 2022 direkte over for præsident Xi Jinping kraftigt advarede Kina mod at støtte Ruslands aggression. Udenrigsministeren bragte det også op over for Kinas udenrigsminister, Wang Yi, i en telefonsamtale den 12. maj.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 5. Rådsmøde nr. 3875 (almindelige anliggender – samhørighed) den 2. juni 2022
EUV alm. del (20211) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Jeg forelægger alle sager til orientering på vegne af udenrigsministeren. Det forventes at blive et kort møde, hvor der ikke skal træffes beslutninger.

1. Den 8. samhørighedsrapport

– *Politisk drøftelse*

KOM (2022) 0034

Rådsmøde 3875 – Bilag 1 (samlenotat)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Dagsordenen for rådsmødet består af en åben politisk drøftelse af de fremskridt, der er opnået i samhørigheden mellem regionerne i EU i perioden fra 2017 til 2021.

Drøftelsen finder sted på baggrund af den 8. samhørighedsrapport, der beskriver udviklingen i de økonomiske og sociale forskelle mellem Europas regioner over de sidste 10 år. Hovedkonklusionen i rapporten er, at flere regioner i Central- og Østeuropa har opnået betydelige sociale og økonomiske fremskridt siden landenes indtræden i EU.

I modsætning hertil har en række regioner – navnlig i Sydeuropa – haft lav vækst i de seneste årtier. Nogle områder har endnu ikke indhentet det tilbageslag, som de fik i forbindelse med finanskrisen i 2008 og 2009.

Rapporten peger samtidig på, at den grønne omstilling kan fremme den økonomiske udvikling i mange regioner. Samtidig vil den grønne omstilling for en række mindre velstående regioner med tung industri også udgøre en udfordring.

Formandskabet ønsker at strukturere drøftelsen på rådsmødet af rapporten omkring to spørgsmål:

- Hvordan kan samhørighedspolitikken bidrage til EU's fælles målsætninger, samtidig med at der tages hensyn til regionernes forskellige udgangspunkter?
- Hvordan kan udmøntningen af samhørighedspolitikken forenkles under hensyntagen til lokalt ejerskab?

For så vidt angår spørgsmålet om fælles målsætninger, vil jeg fremhæve, at alle regioner i Europa – uanset deres meget forskellige udgangspunkter – har en vigtig rolle i at bidrage til den grønne og digitale omstilling. Det er en prioritet for regeringen, at samhørighedspolitikken bedst muligt understøtter regionernes indsats inden for de to områder.

Jeg vil samtidig gerne fremhæve, at vi i Danmark har valgt at lade lokale erhvervsfyrtårne stå for udmøntningen af en væsentlig del af midlerne. Det bidrager til at sikre den lokale forankring og inddragelse, og at midlerne anvendes på en måde, der svarer til lokale behov – samtidig med at de overordnede fælles målsætninger fremmes.

Vedrørende spørgsmålet om forenkling af implementeringen af samhørighedspolitikken, er regeringen helt enig i målsætningen om enklere regler og færre administrative byrder. Det er samtidig vigtigt, at en forenkling af reglerne ikke svækker kontrollen med midlerne. Det er som bekendt en stor prioritet for regeringen – og ved jeg også for udvalget – at modtagerlandene efterlever EU's fundamentale rettigheder og retsstatsprincippet, og at der ikke sker svindel, korrupsion eller anden form for kriminalitet i forbindelse med udbetalinger under samhørighedspolitikken.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

3. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 6. Rådsmøde nr. 3874 (transport, telekommunikation og energi – telekommunikationsdelen) den 3. juni 2022

EUU alm. del (20211) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Jeg forelægger alle sager til orientering.

1. Forslag til forordning om harmoniserede regler for kunstig intelligens og ændring af visse af Unionens lovgivningsmæssige retsakter

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2021) 0206

Rådsmøde 3874 – Bilag 2 (samlenotat side 2)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Sagen har været under forhandling i over et år, da emnet er komplekst. Det franske formandskab har udarbejdet en fremskridtsrapport.

Overordnet støtter regeringen forslaget om at etablere et ændret marked for kunstig intelligens. Dette vil gavne både danske forbrugere og virksomheder. Erhvervsministeren vil næste uge præsentere forslaget til forhandlingsoplæg.

Rasmus Nordqvist (SF): Forbrugerrådet Tænk peger i deres hørings svar på, at definitionen af højrisiko-kunstig intelligens kan være bekymrende, hvis det bliver formuleret for snævert. Vi får mere og mere kunstig intelligens, så forbrugere og borgerne kommer til at være omringede af det. Deler regeringen bekymringen om definitionen, og vil man arbejde videre med det? Allerede i dag fylder kunstig intelligens rigtig meget, men der er kun en vej frem, og det er mere og mere.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Som det ser ud nu, mener vi, at forslaget definition af højrisiko spænder for bredt, fordi den f.eks. også kan omfatte gammelkendt teknologi som f.eks. lister i regneark. Derfor vil vi gerne have indsnævret definitionen. Men det handler selvfølgelig om at finde de rigtige afgrænsninger, også for hvilke typer kunstig intelligens der er forbundet med høj risiko. Det er primært der, hvor det kan knytte sig til kritisk infrastruktur. Det bliver nødt til at være vores udgangspunkt. Det betyder ikke, at vi ikke også er opmærksomme på, at det skal være både praktisk anvendeligt, men også omfatte de steder, hvor der kunne være et behov, som det er udtrykt i formålsparagraffen for det. Men det bliver en balancegang.

Rasmus Nordqvist (SF): Der er langt imellem at se på en ikke for snæver definition og så et excelregneark. Jeg hører ministeren sige, at det handler om den kritiske infrastruktur. Jeg synes jo, at det handler om mere – det handler også om borgernes personlige frihed. Det er ikke et forhandlingsoplæg i dag, så lad dette være en stærk opfordring til regeringen om at nærlæse Forbrugerrådet Tænks hørings svar endnu en gang. Jeg synes, at regeringen skal være stærkt opmærksom på ikke kun at være bange for definitionen, som er for bred i det fremlagte, og så ned til det, som jeg hører ministeren sige.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Det er taget med.

2. Forslag til forordning om ændring af forordning (EU) nr. 910/2014 for så vidt angår fastlæggelse af en ramme for en europæisk digital identitet

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2021) 0281

Rådsmøde 3874 – Bilag 2 (samlenotat side 34)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Forslaget har til formål at etablere en fælles digital identifikationsordning. Forslaget lægger op til, at medlemslandene skal udstede en digital id-tegnebog eller såkaldt wallet, der skal gøre det muligt at opbevare og dele identitetsdata på en sikker måde. På rådsmødet vil det franske formandskab præsentere en fremskridtsrapport.

Regeringen ser rigtig gode perspektiver i en øget anvendelse af digitale identiteter på det indre marked for borgere og virksomheder. Det er dog vigtigt, at den europæiske digitale id-tegnebog ikke kommer til at erstatte eller overflødiggøre den nye generation af national infrastruktur såsom MitID, der implementeres nu. Regeringen vil vende tilbage til udvalget med et forhandlingsoplæg, når sagen er klar til det, formentlig i løbet af efteråret.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Forslag til forordning om harmoniserede regler om fair adgang til og anvendelse af data

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2022) 0068

Rådsmøde 3874 – Bilag 2 (samlenotat side 58)

KOM (2021) 0813 – Bilag 3 (beslutningsreferat fra EUU-mødet 5/5-22)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Kommissionens forslag indeholder en række elementer af horisontal og sektorspecifik karakter. Blandt hovedelementerne er regler, der skal give brugere en adgangsret til data, der genereres ved deres brug af netforbundne produkter, horisontale rammer for dataindehavere hvor disse er forpligtet til at stille data til rådighed, og endelig en række tiltag til beskyttelse mod tredjeparters ulovlige adgang til ikkepersondata i EU.

Regeringen støtter Kommissionens ambition om at styrke det indre marked for data, sikre en mere retfærdig fordeling af data og adressere techgiganternes datamonopol. Regeringen anser adgang til og anvendelsen af data som et væsentligt fundament for udviklingen af digitale teknologier og tjenester, der kan fremme vækst og innovation.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Den digitale og grønne omstilling

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3874 – Bilag 2 (samlenotat side 87)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Der er et stort økonomisk potentiale ved at samtænke den grønne og den digitale omstilling. Digitale teknologier kan være effektive redskaber til at fremme miljøbeskyttelse og sikre klimahandling. Samtidig kan udbygningen af digitale infrastrukturer og udskiftning af udstyr dog også bidrage til drivhusgasudledning, forurening og affaldsproduktion.

Regeringen er enig i, at digitale teknologier har et klart stort potentiale til at nå EU's ambitiøse miljø- og klimamål. Regeringen er ligeledes enig i, at der bør arbejdes for at begrænse de negative konsekvenser for miljø og klima af den digitale omstilling mest muligt.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 7. Fit for 55-sager på klima-, energi- og forsyningsministerens område:

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Jeg forelægger tre sager til forhandlingsoplæg. Det drejer sig om EU's kvotehandelssystem (ETS), forslaget om luftfart i EU's kvotehandelssystem og CORSIA (ordning for CO₂-kompensation og -reduktion for international luftfart) samt energieffektivitetsdirektivet.

Kommissionen kommer den 18. maj 2022 med sin REPowerEU-meddelelse, som varsler øget ambitionsniveau i flere af Fit for 55-sagerne. Udvalget vil modtage et notat herom. Jeg vil på relevante områder nævne enkelte elementer i forbindelse med dagens forhandlingsoplæg.

Fit for 55 har været oppe mange gange, og der har været en grundlæggende stemning af, at det er svært og kompliceret. Det har jeg nok selv været delvis skyldig i nogle gange. Det er svært, men jeg synes også, vi skal minde hinanden om, at det er virkelig godt. Det er grundlæggende danske prioriteter, som EU-kommissionen forslår, og en lang række af dem ser vi ud til at kunne få igennem. Det vil være et kæmpe fremskridt i EU's klimapolitik, hvis Fit for 55-pakken bliver gennemført, nogenlunde som den ligger nu.

Fit for 55-pakken er tidligere blevet sammenlignet med det indre marked i omfang. Det siger lidt om, hvor stor en lovgivningspakke det egentlig er, vi taler om. Det hele kan føres tilbage til, at vi blev enige om, at vi skulle reducere med mindst 55 pct. Vi havde sagt 65 pct., men var også godt klar over, at et resultat på mindst 55 næsten var mere, end jeg turde tro på. Bare et år før forslaget blev stillet, havde ingen overhovedet interesse i at se på at revidere målsætningen.

Efter ret kort tid forhandler vi så rigtig store ting med rigtig kort mellemrum. Det gør selvfølgelig processerne enormt hårde. Vi skal igennem enormt meget lovgivning, det er enormt kompliceret, og der er mange lange møder og masser af teknik. Men grundlæggende set er det bare virkelig positivt – også at EU kan rykke sig hurtigt. Vi har arbejdet med EU-politik rigtig mange år, og det er mest ikke reglen, at man kan lave så store komplekser så hurtigt.

Kim Valentin (V): Jeg vil give ministeren ret i, at det er et fantastisk stykke arbejde, der er på vej. Det viser virkelig, hvor EU kan noget, som vi ikke kan hver for sig. Vi kan gå foran og vise vejen. Problemet er at opstille regler, som vi kan ændre, når vi ønsker det, fordi meget vil skulle tilpasses efterfølgende og sandsynligvis relativt hurtigt. Jeg tror derfor, at det er vigtigt at have fleksibilitet i reglerne, så vi løbende kan sørge for at leve op til målsætningerne.

Høringssvarene på sagerne er kommet for et halvt år siden, og det ville have været en fordel, hvis man meget tidligt havde skrevet et høringsnotat til os med regeringens mening om dem, da sagerne er så komplicerede. Det er meget svært at opfatte, om der overhovedet er taget højde for høringssvarene – det går jeg ud fra at der er. Men der blev stillet en hel del spørgsmål i går i fagudvalget på netop de tre områder, som godt kan efterlade os i Venstre med en opfattelse af, at man ikke rigtig har taget stilling til høringssvarene. Det synes jeg er ærgerligt, og jeg er sikker på, at det ville højne kvaliteten i lovarbejdet, hvis man kunne finde en samarbejdsform, hvor ministeriet skriver et høringsnotat, så vi ikke i sidste øjeblik skal koordinere med alle. Det ville være fantastisk, hvis man kunne gøre det på den måde.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Det er ikke en del af processen i udvalget, at man evaluerer og vurderer høringsvar, men det gør jeg nogle gange alligevel. Det er et område, hvor der måske kunne være en pointe i, og hvor vi godt kunne snakke om, at gøre det anderledes. Det skal selvfølgelig ske i dialog med Udenrigsministeriet, hvis arbejdet kan gøres bedre, specielt hvad angår de lidt langstrakte processer, hvor der går ret lang tid imellem.

FO a) Forslag om ændring af direktiv om et system for handel med kvoter for drivhusgasudledninger i EU ("EU's kvotehandelssystem")

– Tidlig forelæggelse

KOM (2021) 0551

EUU alm. del (2021) – Bilag 519 (sammenfatning side 2)

EUU alm. del (2021) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

KOM (2021) 0550 – Bilag 3 (slides fra teknisk gennemgang 28/4-22)

KOM (2021) 0550 – Bilag 2 (materiale fra virtuel høring 27/1-22)

EU-note (2020) – E 42 (EU-nyt af 16/7-21 om klar til 55-pakken)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Revisionen af EU's kvotehandelsdirektiv er det mest centrale forslag i Fit for 55-pakken. Med forslaget vil 80 pct. af EU's udledninger blive omfattet af kvotehandel, og systemet vil dermed levere en væsentlig del af EU's klimamål for 2030.

Med forslaget lægges der op til en væsentlig stramning af kvotehandelssystemet (ETS) fra 43 pct. til 61 pct. i 2030. Kommissionen foreslår desuden, at der oprettes et særskilt kvotesystem for vejtransporter og opvarmning af bygninger, der skal sikre 43 pct. reduktion i disse sektorer i 2030.

Regeringen er generelt meget tilfreds med forslaget, da det leverer på en række af regeringens prioriter. Regeringen har gennem de seneste år netop arbejdet for en ambitiøs stramning af kvotehandelssystemet og for, at kvotehandel udvides til vejtransporter og opvarmning af bygninger.

FO Et prissignal på udledningerne kombineret med en ambitiøs sektorregulering vil effektivt kunne reducere udledningerne i disse sektorer. Regeringen lægger derfor stor vægt på, at kvotehandel leverer en så stor del af EU's samlede reduktionsindsats som muligt.

Regeringen lægger samtidig vægt på, at det eksisterende kvotehandelssystem sammenlægges med det nye kvotehandelssystem fra 2031 for at sikre en så ensartet CO₂-prissætning som muligt på tværs af sektorer. Kommissionen foreslår ligeledes, at kvotehandelssystemet udvides til søfart, dvs. skibe over 5.000 bruttoton.

Det vil som noget nyt medføre, at udledninger fra søfart vil tælle med i EU's klimamål og bidrage til Parisaftalen. Regeringen kan støtte forslaget, idet regeringen lægger stor vægt på, at alle udledninger fra søfart bliver en del af kvotehandelssystemet, og at der samtidig sikres en effektiv håndhævelse for at undgå lækage og omgåelse.

Søfart er samtidig et globalt erhverv, der også reguleres i FN's søfartsorganisation (IMO). For at sikre sammenhæng til klimaforhandlingerne i IMO lægger regeringen samtidig stor vægt på, at der vedtages en revisionsklausul, hvis der træffes beslutninger om, at søfart inkluderes. Klausulen skal sikre, at søfartsbestemmelserne revideres, når IMO vedtager et lignende globalt markedsbaseret tiltag. I takt med at gratiskvoterne reduceres, foreslår Kommissionen, at de målrettes til de mest konkurrenceudsatte sektorer.

Dette sker samtidig med, at der er indført tiltag, som skal tilskynde virksomhederne til at omstille yderligere. Som følge af forslaget om at indføre en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme foreslår

Kommissionen også en 10-årig gradvis udfasning af gratiskvoter for de sektorer, der er omfattet af mekanismen.

Regeringen vurderer, at forslaget rammer den rette balance mellem at sikre en omstilling i industrien, samtidig med at industrien kan tilpasse sig ændringerne. Regeringen lægger derfor stor vægt på, at gratiskvotetildelingen fokuseres til de mest lækageudsatte virksomheder, samt at gratiskvoterne udfases til de sektorer, der er underlagt CO₂-grænsetilpasningsmekanismen over en 10-årig periode.

Det er meget vigtigt, at der bliver udviklet og fremmet nye grønne teknologier, som kan omstille de omfattede sektorer frem mod 2030. Regeringen lægger derfor vægt på, at innovationsfondens formål øges og udvides som forslået til projekter inden for vejtransport, bygninger og søfart.

Det foreslås ligeledes at forøge moderniseringsfonden fra 2,5 pct. af det samlede kvoteprovenu til i alt 4,5 pct., samt at mindst 80 pct. af midlerne kan finansiere lav- og nulemissionsteknologier. Regeringen ønsker dog at gå videre og lægger dermed vægt på, at det skal være 100 pct.

Det er også vigtigt at fremme incitamentet til såkaldte negative uddelinger, hvor CO₂ fjernes fra atmosfæren gennem f.eks. fangst og lagring af CO₂ (CCS). Derfor lægger regeringen vægt på, at kvotehandelssystemet skaber incitament til at fjerne CO₂ fra atmosfæren.

Forslaget lægger ligeledes op til, at alt provenu fra medlemsstaternes aktionering af kvoter skal anvendes til klimarelaterede formål. Regeringen lægger stor vægt på, at den hidtidige mulighed fastholdes, hvorved medlemsstaterne kan leve op til forpligtelsen ved at henvise til udgifter i statsregnskabet.

I Kommissionens REPowerEU-plan lægges der op til en revision af kvotehandelsdirektivet, der vil betyde, at kvoter til en samlet værdi af 20 mia. euro, som ellers skulle annulleres, i stedet skal aktioneres. Disse ændringer forventes at indgå i forhandlingerne om forslaget. Regeringen er ved at afklare konsekvenserne af forslaget og afventer formandskabets håndtering af forslaget i forhandlingerne.

Rasmus Nordqvist (SF): Har man drøftet mulighederne for at inkludere mindre skibe under 5.000 bruttoton i forhandlingerne? Hvordan har man forholdt sig til det fra dansk side? 5.000 bruttoton er trods alt en substantiel størrelse, så hvor meget effekt ville det have at gå under? Der må være et ret stort spænd mellem den lille jolle og det store skib, der udleder en del. Hvor meget af udledningerne fra skibsfarten bliver omfattet, når det kun er skibe over 5.000 bruttoton?

Kim Valentin (V): Venstre bemærker, at regeringen lægger stor vægt på, at der ikke indføres krav om øremærkning af provenu. Vi mener, at det statslige provenu bør anvendes til klimarelaterede formål, og selv om provenuet ikke måtte blive øremærket, vil vi derfor tilstræbe at udmønte provenuet til grønne formål.

Vi har stillet spørgsmål om udfordringer vedrørende dansk fjernvarme, udfordringer for brintproduktion, dobbeltbeskatning på brændstof, inddragelse af metan og lattergas samt brug af forskellige basisår for EU's klimapolitik. Vi er i tvivl, om de indvendinger og spørgsmål får indflydelse på forhandlingen, men vi bakker selvfølgelig op om forhandlingsoplægget – vi er ikke obsternasige. Det er supervigtigt, og vi er enige om 90 pct. af tingene.

Anne Sophie Callesen (RV): Jeg er meget ærgerlig over, at regeringen vælger at lægge stor vægt på fleksibilitet, så provenuet ikke kan blive øremærket til den grønne omstilling. Det er Radikale Venstre uenige i. Hvorfor skal det ligefrem have stor vægt, og hvad er den grundlæggende årsag til, at man ikke ønsker, at de penge skal målrettes den grønne omstilling? Pointen med, at forureneren skal betale, er vel, at det skal gå til netop den grønne omstilling og ikke til mange andre gode formål, som vi også gerne vil finde penge til sammen med regeringen.

Vi ønsker at bakke op om forhandlingsoplægget, men jeg vil gerne høre svaret på SF's spørgsmål om de mindre skibe, som er ude over jollestørrelsen.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Til Rasmus Nordqvist: Grænsen på 5.000 bruttoton har, så vidt jeg husker, ikke været diskuteret vildt og voldsomt. Det skyldes, at 92 pct. af udledningerne bliver dækket med den grænse. Vi synes, det er ret godt ramt, og der skal være en bagatelgrænse, for man skal ikke have for stort bureaukrati for alle.

Til Anne Sophie Callesen: Vi vil gerne målrette pengene til grønne tiltag, og vi er glade for den holdning, som flere har givet udtryk for, om, at pengene selvfølgelig skal benyttes til noget grønt. Men vi lægger vægt på, at vi kan fortsætte med at gøre det via finansloven, hvor vi fastsætter de prioriteter. Vi ønsker ikke at have en separat forhandling med penge fra EU i en separat pulje, som skal fordeles. Vi tror, det vil være meget skadeligt for den måde, vi indretter vores klima på i Danmark. I det nuværende udkast fra formandskabet ser det ud til at ende sådan i forhandlingerne. Det har vi også praktiseret tidligere.

Til Kim Valentin: Vi svarer skriftligt på de nævnte spørgsmål, men jeg kan lige svare på det mest intuitive, nemlig biomassen. Fjernvarmesektoren har sagt, at det bliver et problem for dem, at de ikke får gratiskvoter. Men jeg har svært ved at forklare, hvorfor de får gratiskvoter i dag. De skal ikke købe kvoter til deres udledninger, al den stund at det er biomasse, som tæller som CO₂-neutralt i EU's regnskaber. Vi synes ikke, at det er formålstjenligt, at de har fået kvoter, de kan sælge, og det gør mange andre lande heller ikke, så det ser ud til at ende, hvor det skal. Det er ikke overraskende, at de gerne vil fortsætte med at få gratis penge, men det er måske ikke så smart.

Kim Valentin (V): På vegne af Det Konservative Folkeparti kan jeg oplyse, at de støtter forhandlingsoplægget med nogle bemærkninger:

Provenu fra grøn skattereform kan bl.a. anvendes til omstilling til grønt erhvervsliv. Omfordeling af kvoteprovenu skal ikke gå til social klimafond. Hvad angår søfart bør livscyklus tages med, så det ikke kun handler om, hvad der kommer op af skorstenene på skibene.

Rasmus Nordqvist (SF): 92 pct. er ambitiøst, men 100 pct. ville være noget bedre. Jeg sidder tit med en følelse af, at vi når langt, men hvordan når vi hele vejen? Jeg synes, at man skal overveje det, når man lægger minimumsgrænserne, for det bliver ikke revideret lige foreløbig, hvis man kender systemet ret.

Anne Sophie Callesen (RV): Jeg fik til gengæld ikke svar på provenuet. Hvorfor ønsker regeringen at lægge stor vægt på, at man ikke kan binde provenuet til netop investeringer i grøn omstilling? Det synes jeg virkelig der mangler en god forklaring på.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Jeg forsøgte at svare på Anne Sophie Callesens spørgsmål. Vi kommer til at bruge pengene til grønne formål, og derfor går vi ind for, at de øremærkes til grønne formål, men man skal kunne gøre det via en finanslov. Vi skal ikke have en finanslov med lidt grønt og så en anden minifinanslov for penge fra EU. Det kunne være et teoretisk udkomme af forhandlingerne, hvis vi havde ligget på en anden position. Men det er teoretisk, for det ser slet ikke ud til, at vi skal diskutere det. Det ser ud til, at det bare ender med det, som vi har ønsket, nemlig at vi fortsat har den mulighed.

Anne Sophie Callesen (RV): Det er i hvert fald en politisk tilkendegivelse, som jeg er tilfreds med. Man vil gerne binde sig selv, men vil ikke bindes udefra. På den baggrund kan vi bakke op om forhandlingsoplægget.

Formanden (Eva Kjer Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

FO **b) Forslag til ændring af EU's kvotehandelsdirektiv om luftfartens bidrag til Unionens emissionsreduktionsmål og passende gennemførelse af en global markedsbaseret foranstaltning ("luftfart i ETS og CORSIA")**

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2021) 0552

EUU alm. del (2021) – Bilag 519 (samlenotat side 23)

EUU alm. del (2021) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

KOM (2021) 0550 – Bilag 3 (slides fra den tekniske gennemgang 28/4-22)

EU-note (2020) – E 42 (EU-nyt af 16/7-21 om klar til 55-pakken)

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Kommissionen foreslår med revisionen af luftfart i kvotehandelssystemet (ETS) og CORSIA (ordning for CO₂-kompensation og -reduktion for international luftfart) at udfase luftfartens gratiskvoter gradvis og indføre en permanent opdeling af anvendelsesområdet for kvotehandelssystemet og CORSIA. Der lægges op til at udfase gratiskvoterne gradvis med 25 pct. pr. år fra 2024 til 2027. Hermed er gratis-koderne fuldt udfaset i 2027.

Dertil lægges der op til, at kvotehandelssystemet fremover dækker flyvninger internt i EØS, inklusive afgang til Storbritannien og Schweiz, mens CORSIA dækker flyvninger mellem EØS og tredjelande, der deltager i CORSIA.

Udfasningen af gratiskvoter er hensigtsmæssigt, da det vurderes, at der er lav risiko for karbonlækage for flyafgange internt i EØS. Samtidig strider gratiskvoterne imod princippet om, at forurenere betaler.

FO Regeringen støtter derfor udfasning af gratiskvoter og lægger vægt på en endnu hurtigere udfasning. Hvad angår anvendelsesområdet ville det ideelt have været bedre at udvide kvotehandelssystemet til at omfatte flyvninger mellem EØS og tredjelande. Men efter Storbritannien er trådt ud af EU, er der for mange risici forbundet med det. Af risici kan nævnes carbonlækage, at de europæiske knudepunktlufthavne som Københavns Lufthavn vil blive svækket, og som det værste, at den internationale opbakning til CORSIA vil ophøre, da flere lande, herunder USA, er kritiske over for sameksistensen af kvotehandelssystemet og CORSIA.

For at fastholde et mere ambitiøst klimaperspektiv vil regeringen lægge vægt på at få indføjet i forslaget, at den midlertidige undtagelse fra kvotehandelssystemet for tredjelandsflyvninger ikke udgår helt, som kommissionen har lagt op til, men i stedet forlænges f.eks. til udgangen af 2027, hvor flyvninger til lande uden for EU kan blive omfattet af kvotehandelssystemet.

Hermed undgår vi de førnævnte risici og sender samtidig et tydeligt signal til omverdenen om, at EU står klar til at udvide kvotehandelssystemet til tredjelandsflyvninger, hvis vi ser en positiv udvikling i ambitionsniveauet for CORSIA.

Regeringen lægger desuden vægt på, at udledningerne fra flyafgange fra EU og EØS til tredjelandslande fortsat skal omfattes af EU's samlede klimamål. Regeringen lægger endelig vægt på, at kommissionen snarest muligt fremsætter forslag til reduktioner i luftfartens non-CO₂-effekter, der er

f.eks. tale om kondensstriber og sod. Det var forventningen, at non-CO₂-effekterne ville blive adresseret med Fit for 55-pakken, men det har ikke været tilfældet.

Kim Valentin (V): Vi er nervøse for, hvordan luftfarten bliver belastet. Vi forstår godt, at de skal omstille sig, men vi er ikke ude på at dræbe dem. Vi er ude på, at vi får så ren en flyvning som muligt og så lidt CO₂-udledning som muligt. Den dialog er vi bekymrede for, og vi er bekymrede for level playing field på det område. Ministeren sagde noget af det til sidst, så derfor vil jeg lade tvivlen komme ministeren til gode og tro på, at vi har den samme dagsorden.

Venstre mener, at man skal lægge vægt på at bruge 2019-data – det blev også sagt på mødet i fagudvalget – som baseline frem for 2023-data, men vi støtter forhandlingsoplægget.

Anne Sophie Callesen (RV): Europa-Parlamentets miljøudvalg (ENVI) har forholdt sig til sagen bl.a. med et ønske om, at flytransport uden for EØS inkluderes, hvilket vi er enige i. Ministeren har tilkendegivet, at man principielt er enig, men på grund af brexit er der risiko for lækage. Kan ministeren uddybe, hvorfor den risiko eksisterer nu og ikke i 2027? Det er ikke polemisk – jeg skal bare forstå, hvad logikken er. Til gengæld er ENVI kommet frem til noget andet, vi er uenige i, og som jeg håber, at regeringen også er uenig i, nemlig at man ikke ønsker at omfatte privattransport og private bygninger. Det mener jeg ikke er holdbart. Selvfølgelig er der sociale hensyn at tage, men det er en lidt unik situation, hvor vi ser Europa-Parlamentet være fodslæbende i forhold til Kommissionen, så jeg håber, at regeringen fortsat støtter op om Kommissionen.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Til Anne Sophie Callesen og Kim Valentin: Der er en ret stor lækagerisiko, og den er selvfølgelig blevet større, efter Storbritannien er trådt ud af EU, al den stund at det vil være ret meget nemmere at lægge flyrejser derhen. Derfor ender vi på denne balance. Spørgsmålet om, hvorfor det skulle være bedre i 2027, er helt rigtigt, og det vil det formentlig ikke være – vi kan i hvert fald ikke være sikre på det. Derfor er strategien, at vi skal prøve på at få CORSIA til at løse problemet inden 2027. Hvis ikke det lykkes, står vi selvfølgelig i en noget prekær situation.

Vi er ligesom Anne Sophie Callesen meget imod den udvanding, som Europa-Parlamentet i hvert fald indtil videre ser ud til at have lagt ned over det. Vi kommer til at stå fast på vores standpunkt imod det, som vi mener vil være meget skadeligt for den samlede pakke.

Til Kim Valentin: Kommissionens forslag handler ikke om at fastsætte luftfartens kvotemængder på baggrund af, hvor stor en aktivitet luftfarten havde i 2023. Der er derimod tale om den kvotemængde, der i 2023 videreføres i 2024, dog selvfølgelig reduceret med den lineære reduktionsfaktor. Med andre ord indebærer forslaget i praksis en fortsættelse af den nuværende tendenslinje for mængden af luftfartskvoter.

Kim Valentin (V): Jeg skal på vegne af Det Konservative Folkeparti tilkendegive, at de støtter forhandlingsoplægget.

Anne Sophie Callesen (RV): Vi kan bakke op om forhandlingsoplægget.

Formanden (Eva Kjer Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

FO c) Forslag til revision af direktiv om energieffektivitet

– Tidlig forelæggelse

KOM (2021) 0558

EUU alm. del (2021) – Bilag 519 (samlenotat side 33)

EUU alm. del (2021) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

KOM (2021) 0550 – Bilag 3 (slides fra den tekniske gennemgang 28/4-22)

KOM (2021) 0550 – Bilag 2 (materiale fra virtuel høring 27/1-22)

KOM (2021) 0558 – Bilag 3 (henvendelse af 17/12-21 fra SYNERGI vedr. opfølgning på foretræde 16/12-21)

EU-note (2020) – E 42 (EU-nyt af 16/7-21 om klar til 55-pakken)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Regeringen er generelt positiv over for en forøget indsats for energieffektiviseringer i EU, der er omkostningseffektiv og bidrager til indfrielsen af EU's og medlemsstaternes klimamål.

Kommissionen foreslår at gøre energieffektiviseringsmålene bindende på EU-niveau og at øge det fra de nuværende 32,5 til ca. 36 pct. Med REPowerEU-planen opfordrer Kommissionen medlemsstaterne til at øge dette yderligere til knap 39 pct.

FO Regeringen er enig i, at der er behov for en ambitiøs indsats og er glad for, at Kommissionen finder behov for at øge målet yderligere. Regeringen ser dog gerne, at det bliver mere ambitiøst og lægger derfor stor vægt på, at målet gøres bindende på EU-niveau, og at det øges til mindst 40 pct.

Regeringen lægger samtidig stor vægt på, at klimaeffekter afspejles i direktivets formål og i den foreslåede formel, som medlemsstaterne skal tage udgangspunkt i med henblik på fastsætte de vejledende og nationale bidrag til indfrielse af målet.

Energispareforpligtelsen udgør et vigtigt instrument i forhold til at reducere energiforbruget i EU. Det er forventningen, at forpligtelsen vil levere en betydelig andel af indsatsen for at nå det nye EU-mål.

Kommissionen har foreslået at hæve energispareforpligtelsen fra 0,8 til 1,5 pct. fra 2024 til 2030. Regeringen kan støtte dette og lægger derfor vægt på, at energispareforpligtelsen øges til 1,5 pct. Regeringen støtter, at der skal ske en dekarbonisering af den eksisterende bygningsmasse, og at den offentlige sektor skal gå foran.

Regeringen lægger stor vægt på, at der indføres et renoveringskrav på 3 pct. for offentlige bygninger. Dette bør dog gøres på en måde, der er økonomisk fornuftig for kommuner og regioner, og det ser også ud til at lykkes i forhandlingerne.

Regeringen lægger således stor vægt på, at kravene om renovering af offentlige bygninger understøtter omkostningseffektivitet, og at medlemsstaterne kan fastsætte en alternativ standard for renovering af offentlige bygninger, for at nå dette omkostningseffektive niveau.

Regeringen lægger desuden stor vægt på, at der sker en afgrænsning af, hvilke offentlige organer der er omfattet, så alle ordregivende myndigheder ikke omfattes. Det gælder f.eks. almene boliger,

hvor det ville kunne føre til store huslejestigninger i Danmark. En bred definition vil også omfatte f.eks. Metroselskabet, som regeringen ikke har nogen egne instrumenter til at sikre gennemførelsen af kravene over for. Definitionen bør formuleres mere meningsfuldt og tage hensyn til de forskellige måder, som landene indregner deres offentlige sektor på.

Med forslaget indføres desuden et delmål for energireduktioner for den offentlige sektor. Regeringen lægger vægt på, at et eventuelt delmål bliver vejledende og fleksibelt for at give medlemsstaterne nødvendig fleksibilitet.

Regeringen er generelt positivt indstillet over for forslagene på varme- og køleområdet. Definitionen af effektiv fjernvarme og fjernkøling er dog baseret på anvendte brændsler og kraftvarmeproduktion og afspejler ikke i strækkelig grad energieffektiviteten i varme- og kølesektoren.

Regeringen lægger derfor vægt på, at definitionen i højere grad bør udformes, så den understøtter energieffektiviseringer. Regeringen anser endelig energifattigdom som et velfærdspolitisk anliggende, og det er vigtigt, at de enkelte landes tilgang på området respekteres. Regeringen lægger derfor vægt på, at bestemmelserne herom alene er vejledende.

Rasmus Nordqvist (SF): Fra dansk side siger man, at man vil have højere forpligtigelser for energieffektiviseringer, men på EU-plan. Ville det ikke være en god idé med flere forpligtigelser pr. medlemsland? Så kunne vi få rykket på det hele vejen rundt og netop ikke hele tiden se overordnet på det. Vi har en styrkeposition i forhold til en masse teknologi og viden med virksomheder, der kan byde ind på det, så det ville faktisk være meget økonomisk fordelagtigt for et land som Danmark at tvinge lidt flere i gang, i stedet for at det hele tiden bliver set på EU-plan.

Kim Valentin (V): Vi er fuldt ud tilfredse med, at der er blevet præciseret omkring de offentlige organer, og at 3-procentskravet kom ind.

Anne Sophie Callesen (RV): Det vigtige er at have fokus på udledningerne og ikke på, hvordan man når derhen, selv om det for nogle lande netop kan være meget fornuftigt også at have et rigtig stort fokus på energieffektivitet. I Danmark tror jeg, at vi skal fokusere mest på tilpasningen og på den grønne omstilling, men selvfølgelig også på energieffektivitet. Her er vi dog ret langt, så jeg er ikke enig med SF i, at vi skal sætte et bindende mål på metoden, men på udledningerne. Til gengæld mener jeg godt, at man kunne gå længere og have bindende mål for bygninger. Hvad er regeringens holdning til det?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Til Kim Valentin: De 3 pct. er rigtig. Jeg tror, at vi må tilskrive det en banal fejl, at det ikke var skrevet tydeligere, men det har vi gjort efter at have snakket med udvalget i går. Vi er også ganske godt tilfredse med det, og det er helt på linje med regeringens politik.

Kim Valentin (V): På vegne af Det Konservative Folkeparti kan jeg oplyse, at de bakker op om forhandlingsoplægget med nogle bemærkninger:

Det Konservative Folkeparti ønsker, at der fastsættes bindende regler for fordeling af energieffektivitetsmålet mellem medlemslandene, og at Danmark er indstillet på at tage sin forholdsmæssige andel af denne reduktion set i forhold til referencefremskrivning 2020. Som minimum skal man følge Kommissionens forslag på energireduktionsrate og årlig reduktion i energifor-

brug i de offentlige bygninger, hvor der p.t. mangler en entydig udmelding fra den danske regering. Energieffektiviseringsraten på 3 pct. skal fastholdes og med fuld tilslutning.

Rasmus Nordqvist (SF): Vi støtter forhandlingsoplægget med en politisk bemærkning. Selv om regeringen støtter og gerne vil være mere ambitiøs, synes vi, at der i den grad er brug for at presse ekstremt meget på og ikke ligge under Kommissionens ambitioner for forpligtelserne, men egentlig hjælpe dem på vej.

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Til Rasmus Nordqvist: Jeg tror ikke, at der er nogen tvivl om, at Danmark bliver betragtet som et af de mest ambitiøse lande i EU-kredsen, hvis ikke det mest ambitiøse land. Vi presser på for, at det skal være et bindende mål på EU-niveau, vi presser på for 40 pct. – det har jeg ikke hørt nogen andre lande sige. Vi er ambitiøse hele vejen igennem. Men vi har f.eks. det hensyn, at vi ikke synes, at almene boliger skal med. Det vil betyde meget store huslejestigninger i den danske almene boligsektor, som vi ikke står inde for, og der er forskellige andre ting, som vi selvfølgelig tager med og finder vigtige. Men grundlæggende set er det en meget ambitiøs holdning, og hvis man ser tilbage på Danmarks position på energieffektivitet under tidligere både borgerlige og røde regeringer, er vi godt nok kommet langt og blevet mere ambitiøse på det område. Det synes jeg er godt og vigtigt, for selv om vi kan opnå rigtig meget ved at omstille til vedvarende energi, så er den bedste energi den, man ikke bruger. I fremtiden skal vi også bruge så meget grøn energi til at elektrificere vores samfund, at vi stadig har behov for at spare på energien de steder, vi kan, uagtet at vi får meget mere vedvarende energi.

Jeg noterer Det Konservative Folkepartis politiske bemærkninger.

Anne Sophie Callesen (RV): Vi kan bakke op om forhandlingsoplægget.

Formanden (Eva Kjer Hansen): Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

Punkt 8. Rådsmøde nr. 3874 (transport, telekommunikation og energi – transport) den 2. juni 2022

EUU alm. del (20211) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Punktet forelægges til orientering.

4. Forslag om forordning om at sikre lige vilkår for bæredygtig flytransport ("ReFuelEU Aviation")

– *Evt. generel indstilling*

KOM (2021) 0561

Rådsmøde 3874 – Bilag 4 (samlenotat)

Klima-, energi- og forsyningsministeren: Forslaget drejer sig om et europæisk iblandingskrav for luftfarten. Forslaget er på transportrådsmødet den 2. juni 2022, hvor formandskabet vil forsøge at opnå en politisk aftale.

Der er tale om meget svære forhandlinger, der især har centreret sig om niveauet for iblandingskrav, definition af de bæredygtige flybrændstoffer samt luftfartens konkurrenceevne og tilgængeligheden af bæredygtige flybrændstoffer.

Fra dansk side er det en særlig prioritet at sikre høje iblandingskrav på EU-niveau og muligheden for, at ambitiøse lande kan gå forrest og fastsætte højere nationale krav. Vi har fra dansk side stået spidsen for at samle en gruppe af ligesindede lande, der presser på for at kunne fastsætte højere nationale iblandingskrav.

En lang række lande og Kommissionen er dog skeptiske over for national fleksibilitet og foretrækker harmoniseret regler på EU-niveau. De finder, at forskelligartede krav vil forvride det indre marked, og at det kun er en begrænsende tilgængelighed af bæredygtige flybrændstoffer.

Vi arbejder desuden for, at det kun er de mest bæredygtige flybrændstoffer, der skal tælle med. Flere lande arbejder dog for at udvide definitionen til også at omfatte typer af grønne brændstoffer, der allerede benyttes i andre sektorer.

Senest har formandskabet i et kompromisforslag udvidet definitionen af syntetiske flybrændstoffer til også at omfatte kulstoffattig brint, hvis energiindhold stammer fra ikkevedvarende energikilder. Det betyder, at denne form for brint kan være produceret på f.eks. a-kraft eller naturgas – såfremt der sikres en CO₂-fortrængning på 70 pct. Fra dansk side er vi imod, at kulstoffattig brint sidestilles med syntetiske brændstoffer produceret på vedvarende energi, da man risikerer at udhule markedstrækket på flybrændstof baseret på power-to-x (ptx) og at øge efterspørgslen på f.eks. naturgas.

Det kan skabe en uhensigtsmæssig præcedenseffekt, hvis det tillades at tælle med i dette forslag. Det er stærkt utilfredsstillende, at der sker en udvanding af definitionen af syntetiske brændstoffer og en begrænsning af muligheden for at fastsætte højere nationale iblandingskrav.

Afhængigt af udviklingen i de videre forhandlinger frem mod rådsmødet i næste uge, vil vi holde udvalget orienteret.

Rasmus Nordqvist (SF): Vi er ligesom de fleste, tror jeg, meget stærkt i tvivl om, om CORSIA overhovedet kommer til at sikre nogen reduktioner på noget tidspunkt. Sådan hørte jeg også ministerens tale. Det svulmer ikke med positive forhåbninger til det. På trods af procesfrygten ville det så ikke være værd at løbe med den udvikling, der er, hvad angår krav om, at der skal ske en bæredygtig udvikling også af flytransporten? Skulle man ikke snart turde tage nogle retssager med nogle af landene?

Når man lægger op til, at det fra 2027 skal kunne omfatte flyvninger mellem EØS og tredjeland, er det så alle flyvninger, eller er det stadig undtaget CORSIA-forhandlingernes område?

Klima-, energi- og forsyningsministeren (Dan Jørgensen): Vi er meget langt fra mål for de enkelte lande. Som det ser ud lige nu, skal vi endda kæmpe for at få lov til at have højere krav i Danmark. Det er meget skadeligt for vores egne målsætninger i regeringen, så vi håber selvfølgelig, at det er en kamp, vi vinder.

Anne Sophie Callesen (RV): Jeg fik ikke det svar, jeg havde håbet på, for jeg troede, at ministeren ville have svaret, at han ville have arbejdet for, at briterne kom tilbage i EU inden 2027. Det er jeg lidt utilfreds med, men svaret gav alligevel en vis mening, selv om jeg synes, at det er ærgerligt.

UDG Punkt 9. Rådsmødet nr. 3878 (retlige og indre anliggender) den 9.-10. juni 2022

- a) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Unions
Narkotikaagentur**
– *Generel indstilling*

Punktet var udgået.

Punkt 10. Rådsmøde nr. 3874 (transport, telekommunikation og energi – transport) den 2. juni 2022

EUU alm. del (20211) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

Transportministeren (Trine Bramsen): Alle sager forelægges til orientering.

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Unionens retningslinjer for udvikling af det transeuropæiske transportnet (revision af TEN-T forordning)

– *Fremskridtsrapport og politisk drøftelse*

KOM (2021) 0812

Rådsmøde 3874 – Bilag 3 (sammenotat side 2)

KOM (2021) 0812 – svar på spm. 4 om, hvilke fordele og eventuelle ulemper vurderer ministeren det er ved at blive udpeget til et byknudepunkt, fra transportministeren

KOM (2021) 0812 – KOM (2021) 0812 – svar på spm. 3 om, hvilke muligheder medlemslandene har for at indstille yderligere byknudepunkter, fra transportministeren

KOM (2021) 0812 – svar på spm. 2 om, hvorfor Aabenraa ikke vurderes at udgøre et byknudepunkt, fra transportministeren

KOM (2021) 0812 – svar på spm. 1 om, hvordan man fastlægger de objektive kriterier, der anvendes til at afgøre, hvilke byer, der defineres som byknudepunkter, jf. TEN-T-forordningen, fra transportministeren

KOM (2021) 0812 – Bilag 4 (beslutningsreferat fra EUU-mødet 5/5-22)

Transportministeren (Trine Bramsen): Det var oprindeligt det franske formandskabs ambition, at der ved det kommende rådsmøde skulle opnås enighed om en generel indstilling på denne sag. Men den er nu i stedet på dagsordenen til fremskridtsrapport.

Forslaget blev forelagt udvalget til forhandlingsoplæg den 5. maj 2022. Formålet med TEN-T-forordningen er at understøtte etableringen af det fælleseuropæiske transportsystem med fastlæggelsen af et geografisk TEN-T-net, hvor der stilles krav til de enkelte transportformer. Kommissionens målsætning med revisionen er, at forslaget skal understøtte den grønne omstilling af transportsektoren, gøre den europæiske transport mere effektiv og gnidningsløs, øge TEN-T-nettets modstandsdygtighed over for klimaforandringer og forbedre rapporterings- og overvågningsinstrumenterne i implementeringen af TEN-T-nettet.

Forslaget har været behandlet under det franske formandskab. De øvrige medlemsstater har generelt taget positivt mod det og har udtrykt opbakning til formålet med revisionen. En stor del af medlemsstaterne har samtidig udtrykt en vis bekymring og skepsis over for det øgede krav til de enkelte transportformer. Det franske formandskab har på den baggrund udarbejdet et kompromisforslag. Generelt imødekommer kompromisforslaget medlemsstaternes bekymringer ved at bløde op på en række af de transportinfrastrukturkrav, som medlemsstaterne med forslaget forpligtes til at opfylde.

Herudover lægges der i kompromisforslaget op til, at Kommissionens beføjelser indskrænkes, og at de administrative byrder for medlemsstaterne reduceres.

Regeringen støtter det overordnede formål med revisionen, idet regeringen finder det vigtigt, at man i EU har et effektivt transportsystem, der bidrager til den grønne omstilling af transportsektoren og understøtter mobiliteten af passagerer og varer på tværs af EU.

Der er i forordningen en række krav, hvor det i en dansk kontekst ikke giver mening af at foretage de påkrævede investeringer i infrastrukturen. Regeringen er derfor positiv over for, at der i forslaget indgår en fleksibilitet i form af undtagelsesbestemmelser. Regeringen finder det vigtigt, at undtagelsesbestemmelserne fastholdes med henblik på at sikre, at der ikke foretages investeringer i den danske infrastruktur, der ikke berettiges ud fra politiske målsætninger eller samfundsøkonomiske hensyn.

I fastlæggelsen af krav er regeringen fokuseret på at sikre, at der tages højde for proportionalitetsprincippet, hvor kravenes økonomiske omkostninger skal vejes op imod den grænseoverskridende EU-merværdi, som kravene tilvejebringer. Lokale udfordringer med lille eller ingen merværdi for den interregionale og internationale transport bør håndteres lokalt, regionalt eller nationalt.

Regeringen finder det problematisk, at der stilles krav om, at medlemsstaterne skal etablere sikre parkeringsområder. Regeringen finder, at tilvejebringelsen af øget kapacitet, som sikrer, at lastbilchauffører kan overholde deres lange hvil, er en opgave, der tilfalder erhvervet og ikke medlemsstaterne.

Endelig finder regeringen, at det er vigtigt, at forslagets administrative omkostninger reduceres mest muligt, ligesom det er centralt, at kommissionen med forslaget ikke får vidtrækkende beføjelser i implementeringen af TEN-T-nettet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2010/40/EU om rammerne for indførelse af intelligente transportsystemer på vejtransportområdet og for grænsefladerne til andre transportformer

– *Generel indstilling*

KOM (2021) 0813

Rådsmøde 3874 – Bilag 3 (samlønotat side 36)

Transportministeren (Trine Bramsen): Direktivet kaldes også ITS-direktivet (Intelligent Transport System). Formålet med en revision af ITS-direktivet er at tage hensyn til de nye ITS-relaterede teknologier og udfordringer samt forbedre tilgængelighed af transportdata. Det opnås bl.a. ved at gøre data tilgængelig i et digitalt maskinlæsbart format. Man ønsker desuden at forbedre koordineringen af datatilgængelighed.

Forslaget har været behandlet under fransk formandskab. De øvrige medlemsstater har generelt taget positivt imod forslaget, men der har også været kritik af, at medlemsstaterne med forslaget skal tilvejebringe data, som i dag ikke eksisterer. Formandskabet har fremsat et kompromisforslag, der betyder, at beslutningen om, hvilke data der skal deles for hvilket vejnet og fra hvornår, udskydes til senere og vedtages i forbindelse med selvstændige gennemførelsesretsakter. Der er stadig lagt op til, at tilvejebringelsen af visse data gøres obligatorisk, men at disse skal diskuteres nærmere, og at medlemsstaterne skal involveres, for så vidt angår geografisk dækning og tidsfrister.

Regeringen er positivt indstillet over for revisionen af ITS-direktivet. Regeringen har samtidig noteret sig, at der vil blive stillet øgede krav til indhentning af data, som ikke understøttes i dag. Det vurderes, at det vil medføre betydelige omkostninger for kommunerne, og regeringen har derfor fokus på, at de administrative omkostninger skal stå mål med de gevinster, som forslaget vil have for erhvervet. Regeringen finder det derfor vigtigt, at der sikres fleksibilitet for fristerne for tilvejebringelse af data, og at kravet til omfanget af vejnettet begrænses til det statslige vejnet, samt at offentlige myndigheder ikke pålægges at tilvejebringe data for sikrede rastepladser.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om etablering af infrastruktur for alternative brændstoffer og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/94/EU (AFI-forordningen)

– *Generel indstilling*

KOM (2021) 0559

Rådsmøde 3874 – Bilag 3 (samlønotat side 50)

KOM (2021) 0550 – Bilag 3 (slides fra teknisk gennemgang 28/4-22)

EUU alm. del (2021) – Bilag 421 (notat samt analyse vedr. opladning af elbiler)

KOM (2021) 0550 – Bilag 2 (materiale fra virtuel høring 27/1-22)

EU-note (2020) – E 42 (EU-nyt af 16/7-21 om klar til 55-pakken)

Rådsmøde 3836 – Bilag 3 (beslutningsreferat fra EUU-møde 2/12-21)

Transportministeren (Trine Bramsen): Formålet med forslaget er at sikre etableringen af en minimumsinfrastruktur for alternative drivmidler i hele EU og derigennem en øget brug af transportformer, der er drevet af alternative drivmidler. Forslaget omfatter både vejtransporten, både lette og tunge køretøjer, maritim transport og luftfart. Herudover skal forslaget sikre fuld teknisk interoperabilitet til drivmiddelinfrastrukturen, brugerinformation og passende betalingsmuligheder. Endelig indeholder forslaget en række bestemmelser om periodisk rapportering og opfølgning for medlemslandene til Kommissionen for at sikre en effektiv og rettidig gennemførelse af forslagens krav og målsætninger.

Der har under forhandlingerne tegnet sig klare grupperinger af medlemslande med forskellige ambitionsniveauer. På den ene side har Kommissionen og en gruppe medlemslande, herunder Danmark, påpeget vigtigheden af at bevare et generelt højt ambitionsniveau i AFI-forslaget, så gennemførelsen af forslaget kan bidrage til indfrielsen af EU's klimamål. På den anden side står en større gruppe medlemslande, der ser behov for yderligere fleksibilitet i opfyldelsen af krav.

Det franske formandskab har på baggrund af drøftelserne i Rådet fremlagt flere kompromisforslag, som har forsøgt at trække forslaget i en mere ambitiøs retning end de kompromisforslag, der blev fremlagt under det slovenske formandskab. I det seneste franske kompromisforslag lægges der op til øget fleksibilitet i opfyldelsen af kravene til både infrastruktur for lette og tunge køretøjer på strækningen langs TEN-T-nettet med lav trafikintensitet. Derudover lægges op til, at kravene til elladeinfrastruktur til tunge køretøjer indføres mere gradvis med delmål i 2025 og 2027 frem mod fuld målopfyldelse i 2030. Med hensyn til tankinfrastruktur til brint lægges der op til, at kravene alene gælder tankinfrastruktur til gasformig brint, der skal opstilles på TEN-T-hovednettet med en afstand på 200 km. imellem.

Overordnet er det især kravene for ladeinfrastruktur til tunge køretøjer, der giver anledning til større drøftelser, da der er større usikkerhed om teknologiudvikling for tung køretøjer. I sidste uge lykkedes det dog det franske EU-formandskab at opnå tilslutning i Coreper om den seneste kompromistekst. Det forventes, at der på rådsmødet den 2. juni 2022 kan vedtages en generel indstilling om AFI-forslaget.

Regeringen støtter AFI-forslagets overordnede målsætning og ønsker en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, der kan realisere EU's klimamål for 2030 og drive den grønne omstilling både i Danmark og hele EU hen mod klimaneutralitet i senest 2050. Derfor finder regeringen det afgørende, at den grønne omstilling af transportsektoren understøttes fra europæisk side med ambitiøse, rettidige og bindende fælleseuropæiske mål for udrulning af den alternative drivmiddelinfrastruktur. Samtidig mener regeringen, at kravene bør udarbejdes på en sådan måde, at de i et vist omfang tager højde for lokale forhold i medlemsstaterne.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

a) Meddelelse om handlingsplan for EU-Ukraine Solidarity Lanes

– Tidlig orientering

KOM (2022) 0217

Transportministeren (Trine Bramsen): Meddelelsen, som handler om at facilitere Ukraines eksport og bilaterale handel med EU, blev præsenterede den 12. maj 2022. Meddelelsen beskriver, hvordan der kan etableres alternative fragtruter for korneksport ud af Ukraine, som omgår den russiske flådeblokade. Der er bl.a. udfordringer med manglende kapacitet til vejtransport til omlægning af gods i logistikcentre og forskellig sporbredde på jernbanerne i Ukraine og EU, hvilket giver problemer for omladning ved grænsen.

I den forbindelse efterlyser Kommissionen det nødvendige udstyr fra medlemslandene, herunder godsvogne, kraner og andet relevant udstyr. Kommissionen opfordrer derfor frontlinjemedlemsstater til strømlining af kontroller ved grænsen. Regeringen er overordnet positiv over for Kommissionens meddelelse og vil støtte arbejdet med at finde alternative ruter for den ukrainske fødevareeksport.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

b) Forslag til forordning om foranstaltninger over for transportvirksomheder, der letter eller deltager i menneskehandel eller smugling af migranter i forbindelse med ulovlig indrejse på Den Europæiske Unions område

– Tidlig orientering

KOM (2021) 0753 – Bilag 1 (grund- og nærhedsnotat)

Transportministeren (Trine Bramsen): Udlændinge- og integrationsministeren nævnte kort sagen for udvalget den 2. december 2021 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet for retlige og indre anliggender.

Forslaget blev fremsat den 23. november 2021, og formålet er at kunne indskrænke eller forbyde transportvirksomheders aktivitet i EU, hvis de deltager i menneskehandel eller smugling af migranter. Forslaget skal ses i lyset af en stigende tendens til at instrumentalisere immigranter til politiske formål.

Selv om medlemsstaterne generelt er positive over for forslagens intentioner, finder flere medlemsstater det uklart, hvor hvidt forslagens merværdi for bekæmpelse af menneskehandel og smugling af migranter vejer op for de juridiske, praktiske og retssikkerhedsmæssige udfordringer ved forslaget.

Regeringen støtter det overordnede formål med forslaget, som er at bekæmpe menneskehandel og smugling af migranter. Ligesom flere andre af medlemslandene ser regeringen, at der er en række juridiske og praktiske udfordringer forbundet med forslaget. Disse vil skulle undersøges og

afklares nærmere. Det gælder bl.a. i forhold til Danmarks gældende bilaterale transportaftaler samt forhold, der vedrører retssikkerhedsmæssige aspekter, idet Kommissionen med forslaget bl.a. får kompetence til at suspendere transportvirksomheds rettigheder til at udøve virksomhed.

På grund af forslagets karakter orienterer jeg tidligt om sagen, og lige nu ligger sagen stille. Men jeg vender naturligvis tilbage, hvis sagen udvikler sig, og der kan blive behov for at forelægge et forhandlingsoplæg. Det er ikke sandsynligt, at forslaget vil blive behandlet på det kommende råds-møde.

Anne Sophie Callesen (RV): Vi vil se frem til at høre nærmere i forhold til balancen mellem at bekæmpe irregulær migration og de øvrige hensyn, som ministeren nævner.

Punkt 11. Rådsmøde nr. 3877 (konkurrenceevne – forskning og rum) den 10. juni 2022
EUU alm. del (20211) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Alle punkter forelægges til orientering.

1. Rådskonklusioner om principper og værdier for internationalt samarbejde inden for forskning og innovation

– Vedtagelse

KOM (2021) 0252

Rådsmøde 3877 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Der er et bilag til rådskonklusionerne med en erklæring om situationen i Ukraine.

Formålet med rådskonklusionerne er at sætte en retning for samarbejdet med fokus på at bevare åbenhed og samtidig fremme lige vilkår og gensidighed. Det understreges, at EU's bilaterale samarbejder inden for forskning og innovation skal have fokus på at gøre internationalt samarbejde mere foreneligt med europæiske interesse og værdier, og at de skal understøtte EU's åbne strategiske autonomi. En række værdier og principper nævnes, herunder videnskabelig excellence, forskningsfrihed, integritet i forskning, etik, ligestilling m.v.

Regeringen støtter et stærkere fokus på EU's strategiske interesser i internationale forsknings- og innovationssamarbejder. Regeringen støtter desuden en klog og realistisk EU-tilgang til internationalt samarbejde med større opmærksomhed på etiske, økonomiske og sikkerhedsmæssige risici og dilemmaer.

De, der har læst Politiken i dag og set afrapporteringen fra det særlige udvalg, regeringen nedsatte om internationale forsknings- og innovationssamarbejder, vil vide, at det er et emne, vi arbejder med. Vi er lidt foran kurven med at forsøge at få en mere strategisk, kritisk måde at se på internationale forskningssamarbejder inden for nogle områder, der er vigtige at passe på, som f.eks. kommercielle, forsvarsmæssige og sikkerhedsmæssige interesser. Regeringen støtter en klog og realistisk EU-tilgang til internationalt samarbejde med større opmærksomhed på etiske, økonomiske og sikkerhedsmæssige risici og dilemmaer.

Princippet om strategisk autonomi skal ikke føre til protektionisme. Rettesnoren er, at internationalt samarbejde skal være så åbent som muligt, og så lukket som nødvendigt. Regeringen støtter vedtagelse af rådskonklusionerne.

Regeringen støtter også erklæringen om situationen i Ukraine og konsekvenserne heraf for forskning og innovation.

Kim Valentin (V): Hvordan definerer regeringen forskellen på strategisk autonomi og protektionisme?

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Jeg ved ikke, om der er meget faste definitioner af strategisk autonomi versus protektionisme, men selvfølgelig er spørgsmålet relevant og godt at få frem. Det er selvfølgelig en overvejelse, vi hele tiden har med, og der er nogle strategiske hensyn og også en sikkerhedssituation i verden, der gør, at vi har behov for at være mere påpasselige, i forhold til hvad vi deler, bidrager og samarbejder om, også inden for forskningsområdet.

Men vi er omvendt også et lille land med en åben økonomi, som har interesse i, at vi ikke bare lukker os til af hensyn til mere snævre nationale erhvervsinteresser. Jeg kan i hvert fald forsikre Kim Valentin om, at det er et blik, regeringen hele tiden vil have på den type af diskussioner. Vi har interesse i at gavne vores sikkerhed. Vi har også interesse i at sørge for, at danske virksomheder har mulighed for at konkurrere på lige vilkår med andre, og at vi ikke afskærer os fra at handle steder, hvor vi kan opnå fordele ved at handle.

Næstformanden (Henrik Møller): Lige umiddelbart lyder strategisk autonomi bedre end protektionisme.

Kim Valentin (V): Jeg hundrede procent enig, og det er derfor, jeg spørger. I Danmark har vi stor gavn af strategisk autonomi, fordi vi beskytter vores industri – det hører jeg også ministeren sige – men til gengæld er protektionisme rigtig skidt for os.

Der vil dog være store lande i Europa, som ikke nødvendigvis synes det samme. Og da forhandlingerne går på at lave strategisk autonomi, vil det blive brugt som undskyldning for rigtig mange forhandlinger. Derfor har vi brug for en meget stringent måde at gå til det på i forhandlingerne. På forskningsområdet er det fantastisk vigtigt, fordi det kommer til at være en stor del af hele den planlagte pakke. Det bliver selvfølgelig også vigtigt på mange andre områder. Derfor synes jeg, at vi med fordel kunne få den definition, og jeg vil godt have et skriftligt svar.

NOT Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Det sender vi selvfølgelig gerne. Jeg håber også, at jeg med mine overvejelser og refleksioner har fået sat ord på, hvad vi ikke har gavn af ved protektionisme, og hvad vi omvendt har gavn af ved strategisk autonomi. Der kan selvfølgelig være forskellige formål og hensyn bag de argumenter, vi møder, men regeringen deler interessen og det syn, som Kim Valentin giver udtryk for.

2. Rådskonklusioner om forskningsevaluering og implementering af åben videnskab

– Vedtagelse

Rådsmøde 3877 – Bilag 1 (samlenotat side 4)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Rådskonklusionerne adresserer reform af forskningsevalueringssystemer i Europa, åben videnskab og flersproglighed i akademiske udgivelser. Regeringen er enig i, at forskningsevalueringen skal fokusere på kvalitet, excellence og effekt af forskningen.

Kvantitative indikatorer som, f.eks. bibliometri, skal ikke bruges uhensigtsmæssigt meget. Det var faktisk også i forlængelse af aftaler indgået på det område i Danmark sidste efterår.

Yderligere er regeringen enig i, at forskere og forskningsinstitutionerne skal være de drivende kræfter i en justering af forskningsevaluering, og at dette med fordel kan gøres i dialog med andre forskningsinstitutioner på tværs af Europa.

Regeringen støtter endvidere, at forskningsresultater og forskningsdata i videst muligt omfang gøres tilgængelige for andre forskere og ser positivt på udvikling af flere platforme til deling af videnskabelige resultater.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Rådskonklusioner om europæiske missioner

– Vedtagelse

Rådsmøde 3877 – Bilag 1 (samlenotat side 8)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Missioner er et instrument, der blev introduceret i forbindelse med vedtagelsen af Horisont Europa, så det er stadig væk et relativt nyt instrument at anvende. Formålet med missionerne er at gøre EU i stand til at tackle vanskelige samfundsmæssige udfordringer, som kræver en tværfaglig tilgang.

Samtidig skal missionstilgangen gøre det muligt at kommunikere bedre om indsatsen til den enkelte borger. Det handler altså om ny forskning og innovation, men også om at informere og inddrage Europas borgere i processen.

Der er igangsat fem missioner inden for kræft, tilpasning til klimaforandringer, hav og vand, klimaneutrale og intelligente byer samt sund jordbund og fødevarer. Rådskonklusionerne handler om styring af missionerne og den såkaldte porteføljetilgang. Yderligere beskrives nødvendigheden af borgerinddragelse. Afslutningsvis understreges behovet for monitorering og evaluering af missionerne.

Regeringen anerkender, at missionerne er et nyt, komplekst og meget ambitiøst instrument. Det er væsentligt, at styringen af missionerne fortsat udvikles og forbedres. Når der finansieres projekter under missionernes porteføljer via arbejdsprogrammet for Horisont Europa, er det vigtigt, at dette sker med respekt for de overordnede kriterier i Horisont Europa, så særligt det såkaldte excellenceprincip der er forudsætning for programmets høje EU-merværdi. Regeringen finder det fornuftigt, at der arbejdes på en effektiv og succesfuld implementering af de eksisterende missioner, inden det eventuelt overvejes at igangsættes yderligere.

Regeringen bakker op om vedtagelsen af rådskonklusionerne.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Støtte til unge forskere i krisetider

– *Drøftelse*

Rådsmøde 3877 – Bilag 2 (supplerende samlenotat side 1)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Regeringen bakker op om drøftelsen. Regeringen finder det væsentligt, at der også i krisetider arbejdes på at skabe gode rammevilkår både for det private og det offentlige arbejdsmarked, så der bliver skabt arbejdspladser til unge mennesker, herunder unge forskere.

Unge forskere har ligesom øvrige forskere mulighed for at søge konkurrenceudsatte forskningsmidler både på nationalt og europæisk niveau. Regeringen har ikke aktuelle planer om at iværksætte yderligere specifik støtte målrettet unge forskere.

Regeringen støtter aktivt op om de dele af Horisont Europa, der specifikt yder støtte til unge forskere, herunder Det Europæiske Forskningsråd og Marie Skłodowska-Curie-aktioner.

Anne Sophie Callesen (RV): Hvad er definitionen af krisetider? Er det økonomiske krisetider, eller handler det om sårbare studerende?

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Det handler lige præcis om en truende økonomisk krise. Det er vel et hint om, at selv om der skulle opstå en sådan krise, og der måtte være et finansielt pres på staterne, at man stadig er opmærksom på forskningsbevillinger og mulighederne for, at unge forskere både i den private og den offentlige sektor har mulighed for at få ansættelse og komme videre med deres forskning. Det er i høj grad det, det handler om.

5. Rådskonklusioner om EU's tilgang til rumtrafikstyring

– Vedtagelse

KOM (2021) 0070

Rådsmøde 3877 – Bilag 1 (samlenotat side 11)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Antallet af satellitter vokser markant, og rumskrot er også et stigende problem. Fortsætter mængden med at vokse, risikerer vi i yderste konsekvens, at de mest anvendte satellitbaner bliver ubrugelige for fremtidige generationer. Der er derfor behov for bedre styring af trafikken i rummet. Vi skal mindske risikoen for sammenstød, og vi skal formulere retningslinjer for korrekt trafikadfærd i rummet.

Rumskrot er i bogstaveligste forstand et verdensomspændende problem. Vi bruger alle de samme satellitbaner. Løsningen må derfor også findes internationalt, men det kræver, at vi kan blive enige globalt, og det har vist sig svært. EU taler med en samlet stemme i verden. EU står derfor godt i forhold til at arbejde for de rette standarder, som tilgodeser europæiske og ikke mindst danske interesser.

Det handler ikke mindst om at beskytte de satellitter, som vores samfund er afhængige af i dag. Regeringen bakker derfor op om, at vi i EU arbejder sammen om at udvikle en fælles tilgang til styring af trafik i rummet, og at vi i EU arbejder for at udbrede vores tilgang internationalt herunder i FN.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

6. Rådskonklusioner om Copernicus 2035

– Vedtagelse

Rådsmøde 3877 – Bilag 1 (sammenotat side 13)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Copernicus er EU's jordobservationsprogram, der observerer planeten Jorden og dens miljø til gavn for Europas borgere. Rådskonklusionerne har sigte på, at EU skal udarbejde en vision for Copernicustjenesterne, som skal øge deres evne til at håndtere samfundsmæssige udfordringer. Copernicustjenesterne bidrager allerede i dag med en væsentlig del af den viden, vi har om jordens klima og tilstand. Copernicus vil fremover kunne bidrage yderligere med data, der kan understøtte forskere, virksomheder og myndigheder i at forstå og finde bæredygtige løsninger på klimaudfordringerne.

Regeringen støtter derfor, at formandskabets udkast til rådskonklusioner anbefaler fortsat at prioritere klimaforandringerne og klimatilpasningen.

Regeringen finder det positivt, at Copernicusinfrastrukturen bliver videreudviklet med nye kapaciteter, som bl.a. skal styrke tjenesterne indenfor det civile beredskab.

Regeringen finder det relevant, at man i denne sammenhæng vil bestræbe sig på at gøre brug af mindre satellitter, også kaldet new space-løsninger.

Regeringen støtter formandskabets udkast til rådskonklusioner.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

7. EU's rumprogramms modstandsdygtighed og konkurrenceevne

– *Drøftelse*

Rådsmøde 3877 – Bilag 2 (supplerende samlenotat side 3)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Der foreligger endnu ikke diskussionsoplæg eller spørgsmål fra formandskabet som baggrund for drøftelsen.

Regeringen bakker op om, at EU skal fremme sikre og bæredygtige udnyttelse af rummet og samtidig bevare EU's strategiske autonomi og industriens konkurrenceevne. Regeringen bakker også op om, at EU skal sætte sig i førersædet for at skabe et internationalt regelsæt for styring af trafik i rummet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

8. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

9. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Punkt 12. Sager på uddannelses- og forskningsministerens område:

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Jeg forelægger to sager til forhandlingsoplæg.

FO a) Forslag til rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/2085 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa for så vidt angår fællesforetagendet for mikrochips

– *Vedtægtelse*

KOM (2022) 0047

KOM (2022) 0047 – Bilag 2 (sammenfatning)

EUU alm. del (2021) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

KOM (2021) 0087 – Bilag 3 (beslutningsreferat fra EUU-møde 23/9-21 vedr. Horisont Europa)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Der er tale om en ændring i en forordning, der blev vedtaget i 2021, og derfor er det heller ikke så længe siden, vi sidst har talt om emnet. Vi berørte det også kort, da jeg tidligere på året varslede, at det ville komme. Jeg har i foråret orienteret Europaudvalget om forslaget til revision.

Fællesforetagender er en slags meget store partnerskaber. Det fællesforetagende eller partnerskab, som denne forordning handler om, er den største type partnerskab, der etableres under rammeprogrammet Horisont Europa, og som det kræver lovgivning at etablere.

Forslaget indgår i en pakke af initiativer, den såkaldte chips act-pakke, der har til formål at styrke EU's forsyningssikkerhed, robusthed og teknologiske lederskab inden for mikrochips. Med etableringen af fællesforetagendet for mikrochips ændres formålsbeskrivelsen for det nuværende fællesforetagende for centrale digitale teknologier.

Der tilføjes en generel og fire specifikke yderligere målsætninger for fællesforetagendet for mikrochips. Den generelle målsætning har fokus på at øge kapaciteten i stor skala i hele unionen inden for næste generation af banebrydende halvlederteknologier.

De fire specifikke mål fokuserer på opbygning af omfattende kapacitet med hensyn til udformning af integrerede halvlederteknologier, forbedring af eksisterende pilotlinjer og udvikling af nye opbygninger af avanceret teknologisk samt ingeniørmæssig kapacitet til at fremskynde udviklingen af kvantechips og oprettelsen af et netværk af kompetencecentre i hele Europa.

FO Regeringen

- støtter forslaget om en forordning for mikrochips og lægger vægt på ambitionen om at styrke det europæiske økosystem for halvledere.
- ser positivt på fælles indsatser på EU-plan, der kan bidrage til europæiske og danske virksomheders og offentlige institutioners stabile adgang til mikrochips. I lyset af den nuvæ-

rende mangel på mikrotips samt den øgede risiko for stormagtsrivalisering er det vigtigt med henblik på at sikre konkurrencedygtighed, velfærd og samfundskritiske funktioner. Udviklingen af nye, innovative og energivenlige mikrochips samt adgang hertil spiller desuden en afgørende rolle i den digitale og grønne omstilling.

- lægger vægt på, at Kommissionen og offentlige og private aktører i EU's medlemslande inden for mikrochipområdet gives mulighed for at koordinere forsknings- og innovationsdagsordener og etablere samarbejder, der mere effektivt end nationale indsatser kan skabe løsninger på en af Europas store samfundsmæssige udfordringer.
- lægger vægt på, at midler fra både Horisont Europa og programmet for et digitalt Europa (DIGITAL) anvendes inden for rammerne af de overordnede formål med de to programmer, herunder at midler konkurrenceudsættes og i udgangspunktet udmøntes til konsortier, hvori der indgår deltagere fra flere medlemsstater.
- lægger vægt på, at eventuelt input fra alliancen for processorer og halvlederteknologier alene er af vejledende karakter og ikke foregriber de vanlige procedurer for fastlæggelse af fælles foretagenders arbejdsprogram.
- ser positivt på ambitionen om at etablere et europæisk netværk af kompetencecentre og lægger i den sammenhæng vægt på, at man i videst muligt omfang indtænker eksisterende strukturer med henblik på at opnå synergier og undgå overlap. I den forbindelse mener regeringen ikke, at der bør være krav om, at der etableres kompetencecentre i alle medlemsstater.

Kim Valentin (V): Venstre kan støtte forhandlingsoplægget. I høringssvaret fra Dansk Industri står, at: »det afgørende bliver, at det ikke kun bliver de store industrier, som kommer til at drive det, men at det også bliver muligt for mere almindelige danske og europæiske virksomheder at deltage i leverandørkæder på markedsvilkår.« Hvad vil regeringen gøre i forhold til det?

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Regeringen er overhovedet ikke uenig. Tværtimod er vi enige med Dansk Industri. Alle institutioner og alle små og mellemstore virksomheder har mulighed for at deltage i arbejdet. Vi vil også have det hensyn i de videre diskussioner, at det bliver strikket sammen på en måde, hvor det reelt er muligt.

Anne Sophie Callesen (RV): Radikale Venstre støtter forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Nye Borgerlige har ytret sig imod det.

FO **b) Forslag til forordning om oprettelse af EU-programmet for sikker konnektivitet for perioden 2023-2027**

– Vedtagelse

KOM (2022) 0057

KOM (2022) 0057 – Bilag 2 (sammenfatning)

EUU alm. del (2021) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Det er en tidlig forelæggelse, da forhandlingerne pludselig kan gå stærkt i de kommende uger. Jeg har i foråret orienteret Europaudvalget om forslaget.

FO Regeringen støtter vedtagelsen af programmet og formålet om at oprette et sikkert EU-satellitkommunikationssystem, som kan levere sikre, fleksible og modstandsdygtige satellitkommunikationstjenester til myndighederne i unionen og medlemsstaterne.

- Regeringen lægger vægt på, at myndighedernes satellitkommunikationstjenester også kommer til at dække det arktiske område.
- Regeringen finder det vigtigt, at myndighedskommunikationen i EU er sikker, og at oplysninger forbliver fortrolige, hvilket vil blive endnu vigtigere i fremtiden, efterhånden som verden bliver stadig mere digital. Det gælder særlig beskyttelse af nøgleinfrastrukturer, som f.eks. overvågning af grænser og maritime områder, luft-, vej- og jernbaneinfrastrukturer, institutionel sikker kommunikation samt styring af systemer inden for energi, finans og sundhed.
- Regeringen lægger vægt på behovet for at styrke Unionens modstandsdygtighed og i den henseende fremme udviklingen af strategisk vigtige teknologier inden for EU's grænser, navnlig i forhold til at opnå teknologisk uafhængighed fra tredjelande og muliggøre forbedre teknologisk suverænitæt og sikkerhed i EU.
- Sikker kommunikation er en aktuell problemstilling og bliver af flere lande i stigende grad set ude fra et geostrategisk og sikkerhedspolitisk perspektiv. Dette skal især ses i lyset af den nuværende situation i Ukraine og den geopolitiske situation i øvrigt. Regeringen ser derfor positivt på forslaget og anser det for vigtigt at skabe bedre tilgængelige forbindelser i EU, som fokuserer på EU's sikkerhed og strategiske autonomi.
- For så vidt angår den mulige udvikling af kommercielle satellitkommunikationstjenester, lægger regeringen vægt på, at forslaget ikke går på kompromis med principperne om åbenhed og lige konkurrencevilkår i det indre marked.
- Regeringen lægger vægt på, at forslaget bør finansieres via omprioritering således, at der ikke pålægges yderligere nationale byrder i form af øgede EU-bidrag.
- Regeringen lægger stor vægt på, at forslaget ikke foregriber forhandlingerne om EU's næste flerårige finansielle ramme (MFF) efter 2027.

Kim Valentin (V): Venstre kan støtte forhandlingsoplægget.

Anne Sophie Callesen (RV): Radikale Venstre støtter forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten har ytret sig imod det.

Punkt 13. Rådsmøde nr. 3881+3882 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – uddannelse) den 16. juni 2022

EUU alm. del (2021) – Bilag 524 (kommenteret dagsorden)

Uddannelses- og forskningsministeren Jesper Petersen): Alle punkter forelægges til orientering.

1. Rådshenstilling om en europæisk tilgang til mikroeksamensbeviser for livslang læring og beskæftigelsesegnethed

– Vedtagelse

KOM (2021) 0770

Rådsmøde 3881+3882 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Formålet med rådshenstillingen er at etablere en fælles definition og vejledning for udformningen, udstedelsen og beskrivelsen af mikroeksamensbeviser. Desuden indgår der henstillinger om politikker og tiltag, der kan understøtte anvendelsen og udbredelsen af mikroeksamensbeviser.

Således indeholder rådshenstillingen en generel definition af begrebet mikroeksamensbeviser samt en række europæiske standardelementer til beskrivelse heraf. Det er hensigten, at den ramme skal kunne finde anvendelse på både voksen- og efteruddannelsesområdet og på det videregående uddannelsesområde. Derudover opfordres der i rådshenstillingen til, at medlemsstaterne, hvor det er passende, fremmer udviklingen af mikroeksamensbeviser ved at støtte uddannelsesinstitutioner og udbyderes arbejde hermed.

Regeringen støtter vedtagelsen af rådshenstillingen. Regeringen finder, at en fælles europæisk forståelse af mikroeksamensbeviser og en fælles ramme til en standardbeskrivelse heraf vil kunne bidrage til øget brug og anerkendelse af efter- og videreuddannelse. Dagsordenen om færdigheder og livslang læring er vigtig for at ruste Danmark og Europa til fremtidige udfordringer. Mikroeksamensbeviser kan være en blandt mange tilgange, der bidrager hertil.

Danmark har allerede et eksisterende og veludviklet VEU-system (voksen- og efteruddannelse), der opfylder rådshenstillingens overordnede formål om at give den enkelte borger mulighed for at tilegne sig de kundskaber, færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for at trives på et skiftende arbejdsmarked.

Regeringen betoner vigtigheden af, at et europæisk initiativ om mikroeksamensbeviser udformes som en fleksibel ramme, der efterlader plads til de eksisterende nationale uddannelsessystemer. Regeringen finder, at det er tilfældet i formandskabets forslag til kompromistekst.

Ligeledes skal udformningen heraf ske med fuld respekt for institutionel autonomi og den nationale kompetence på uddannelsesområdet. Regeringen fremhæver, at anvendelsen af mikroeksamensbeviser fortrinsvis er målrettet efter- og videreuddannelsesområdet og ikke må føre til en uhenigtsmæssig modulisering af det ordinære uddannelsessystem.

Derfor hilser regeringen det velkommen, at det fremgår af kompromisteksten, at anvendelsen af mikroeksamensbeviser ikke skal erstatte eller underminere det ordinære uddannelsessystem. Regeringen finder dog også, at kompromisteksten fortsat indeholder visse svagheder i Kommissionens fokus på at skabe en ramme, der skal favne meget bredt på tværs af uddannelsesområder. Det giver visse uhensigtsmæssigheder i kraft af de forskelle, der er mellem forskellige uddannelsesformer og niveauer.

Anne Sophie Callesen (RV): Kan ministeren forklare, hvilken konkret betydning mikroeksamensbeviser vil få i forhold til f.eks. vores VEU-system og AMU-uddannelser i Danmark? Jeg er enig i, at det i hvert fald ikke skal føre til en uhensigtsmæssig modulisering. Kan der ske en form for standardisering nogle steder, der kan give mening, og som måske også kan understøtte læring på tværs af grænser? Man kunne sagtens forestille sig, at f.eks. danskere i grænseregionen kunne have en interesse i også at tage videreuddannelse i Tyskland, som de så kunne få anerkendt i Danmark.

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Jeg vil svare meget i forlængelse af de hensyn og argumenter, jeg kan høre, der ligger bag kommentaren. På nogle områder arbejder vi inden for mit ressort med, at der skal mere progression og sammenhæng i uddannelser, og det vil vi være sikre på, at man fortsat kan. Men der er også muligheder for inden for videregående uddannelser, at dele af en uddannelse kan tages som et egentligt kursus undervejs, og elementer af videregående uddannelser kan blive til, at man har en form for mikroeksamensbevis på et mindre antal ECTS-point.

Én af de gode ting ved at få en mere fælles europæisk ramme og standard for det er at få lige præcis det, som Anne Sophie Callesen nævner, altså mulighed for også på tværs af grænser at få anerkendt kurser, man har taget. Det gælder også, hvis man arbejder i et andet land, at man der kan modtage uddannelse og kurser og få dem anerkendt, når man vender hjem igen. Det kan både være til gavn for andre landes borgere, der arbejder her, men også for danskere, som kan have et arbejde i forskellige lande i løbet af et arbejdsliv.

2. Rådshenstilling om læring med henblik på den grønne omstilling og bæredygtig udvikling

– Vedtagelse

KOM (2022) 0011

Rådsmøde 3881+3882 – Bilag 1 (samlenotat side 18)

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): I formandskabets kompromisforslag hedder det nu læring med henblik på den grønne omstilling og bæredygtig udvikling. Formålet med rådshenstillingen er at styrke den grønne omstilling ved at understøtte politikudformningen i medlemsstaterne, styrke samarbejdet på EU-niveau samt give ideer og inspiration vedrørende læring om bæredygtig udvikling på hele uddannelsesområdet.

Det henstilles til medlemsstaterne, at de bør styrke understøttelsen af uddannelsessystemerne til at give adgang til læring om bæredygtighed, klimaforandringer, miljøbeskyttelse og biodiversitet. Desuden bør læring om den grønne omstilling og bæredygtig udvikling være et prioritetsområde i uddannelserne. Regeringen støtter vedtagelsen af rådshenstillingen.

Danmark har sat ambitiøse mål for klima og bæredygtighed på alle områder af samfundet og deler Kommissionens tilgang til, at uddannelsesområdet er væsentligt for den grønne omstilling. Dannelse og uddannelse skal bidrage til forståelse, indsigt og handlekompentence i forhold til bæredygtig udvikling.

Rådshenstillingens intention matcher danske ambitioner på området, ligesom tankerne om at tænke bæredygtighed ind på alle niveauer af uddannelser og læring er i tråd med dansk tilgang. Regeringen finder det også her vigtigt, at der tages hensyn til de grundlæggende forskelle i nationale uddannelsessystemer, og at der tages hensyn til de videregående uddannelsesinstitutioners autonomi. Endelig er det vigtigt at fastholde, at ansvaret for uddannelsernes indhold og tilrettelæggelse er national kompetence, og disse hensyn imødekommes heldigvis i formandskabets forslag til kompromistekst.

Anne Sophie Callesen (RV): Jeg synes, at det er et godt og vigtigt fokus på linje med regeringens egen holdning, og det bliver fremhævet, at det også er i tråd med den danske tilgang. Dog tænker jeg, at vi har et stykke vej endnu i Danmark, og jeg håber, at vi også vil kunne lære af andre lande, for jeg tror, at vi har behov for at styrke fokus på bl.a. vores ungdomsuddannelser.

Uddannelses- og forskningsministeren (Jesper Petersen): Det er nok børne- og undervisningsministeren, der kan svare på nærmere på de spørgsmål, hvis der er behov for det. Men på mit område har vi fokus på det. Det kan hurtigt blive snævert at definere, hvad en grøn kompetence er. Man skal passe på, at det ikke bliver for firkantet på forskellige måder – der er jo i virkeligheden mange forskellige typer arbejdskraft, der bidrager til grøn industri.

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen har for et par uger siden offentliggjort en ret grundig kortlægning af, hvor der på det videregående uddannelsesområde er et grønt læringsudbytte, enten en primær del eller nogle elementer af det. Den viser faktisk, at det på en ret stor andel af de danske videregående uddannelser enten indgår som en grundlæggende kompetence eller som en delfag-

lighed, at man har færdigheder eller viden inden for formålet, der er relevant for bæredygtighed, grøn omstilling osv. Vi har et politisk ønske og intention om at udbygge det yderligere, hvor det kan lade sig gøre.

Noget af styringen på det videregående uddannelsesområde er også indirekte blød styring i form af, at man indgår strategiske rammekontrakter med uddannelsesinstitutionerne. Det blev gjort i slutningen af 2021 og i starten af 2022, og et af regeringens fokuspunkter har omsat sig i, at uddannelsesinstitutionerne bredt set har det i deres rammekontrakter for deres arbejde de næste 3 år.

Jeg tror, at vi vil se en udvikling, der går i den retning, som regeringen er interesseret i, og som Radikale Venstre også gerne ser. I det omfang at nogle af de mikroeksamensbeviser, der blev nævnt under punkt 2, som udvikles på uddannelser, hvor der er relevant læringsudbytte inden for grønne kompetencer, kan det være en måde at opnå det inden for mikroeksamensbeviser og den form for uddannelse.

3. Eventuelt

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Siden sidst

Ministeren havde ingen kommentarer til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 15.12.